

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke
gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 03/2012 van
14 maart 2012**

Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het mededelen van persoonsgegevens van potentiële leerlingen en leerlingen door het Agentschap voor Onderwijsdiensten (AgODi) aan de onderwijsinstellingen in het kader van dubbele inschrijvingen.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het egov-decreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");

5. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

6. Gelet op de aanvraag van AgODi, ontvangen op 6 februari 2012;

7. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van AgODi en de uitleg over de informatieveiligheid bij de onderwijsinstellingen, ontvangen op 6 februari 2012;

8. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 14 maart 2012;

9. Gelet op de bijkomende informatie opgevraagd bij en bezorgd door AgODi bij diverse mails;

10. Beslist op 14 maart 2012, na beraadslaging, als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

11. Sinds vorig schooljaar is duidelijk geworden dat in sommige regio's van Vlaanderen scholen kampen met een – soms vermeend - capaciteitstekort. Demografische ontwikkelingen wijzen uit dat in de toekomst de problematiek alleen maar groter zal worden.

12. AgODi wil meehelpen om dit in kaart te brengen en de scholen (het betreft hier scholen uit het basis en secundair onderwijs) te ondersteunen in het correct kunnen bepalen van hoeveel leerlingen er werkelijk kunnen verwacht worden op 1 september. Ouders schrijven hun kinderen dikwijls in meerdere scholen in, maar verwittigen de scholen waarvoor ze uiteindelijk niet kiezen veel te laat of zelfs niet. Leerlingen blijven dan dubbel ingeschreven. Dit gaat soms ten koste van leerlingen die genoodzaakt zijn om op zoek te gaan naar een andere school dan die van hun eerste keuze. AgODi zal daarom aan de scholen de mogelijkheid bieden om een lijst van dubbel ingeschreven leerlingen op te vragen.

13. AgODi heeft al een lange traditie in het uitwisselen van gegevens met scholen. Om de nieuwe dienstverlening te kunnen leveren, moet er overgeschakeld worden van zendingen waarin alle leerlingen zijn opgenomen, naar berichten per leerling, die doorgestuurd worden op het moment dat de inschrijving of wijziging in het leerlingendossier in de school zich voordoet. Het project Discimus maakt gebeurtenis-gestuurde gegevensuitwisseling mogelijk. Tevens voorziet Discimus ook om gegevens van leerlingen terug te sturen naar de

scholen, zoals in deze aanvraag het geval is. AgODi wenst zich hiermee te conformeren aan het basisprincipe van e-government en actief mee te werken aan de eenmalige opvraging van gegevens bij de burger.

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

14. Het betreft ondermeer de identificatiegegevens zoals de naam van de (potentiële) leerlingen (zie onder B.2.1. voor een volledig overzicht van de gegevens).

15. In casu betreft het aldus een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

16. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing¹.

17. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid, van het egov-decreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer.

¹ Art. 3, §1 WVP.

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringten, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringten;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporaliën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

18. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij AgODi. Dit agentschap is opgericht bij het besluit van de Vlaamse Regering van 2 september 2005 als een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid³, binnen het beleidsdomein Onderwijs en Vorming. AgODi is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het egov-decreet.

19. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

20. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden. De VTC onderzoekt hierna de verschillende aspecten van dit finaliteitsbeginsel.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

21. De leerlingengegevens worden momenteel voor verschillende doeleinden gebruikt. Zo is het noodzakelijk om over de leerlingengegevens te beschikken om de middelen (werkingsbudgetten en personeelsomkadering) voor de onderwijsinstellingen en begeleidende diensten te kunnen berekenen. De leerlingenaantallen bepalen ook de dotaties van de Gemeenschappen (artikel 39 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten). Daarnaast worden de leerlingengegevens gebruikt om de leerplichtcontrole te kunnen uitvoeren. De leerlingengegevens worden ook aangeleverd aan de afdeling studietoelagen, die deze gegevens gebruiken om schooltoelagen toe te kennen en terug te vorderen. Ten slotte leveren de leerlingengegevens belangrijke beleidsinformatie, zoals schoolpopulatie, opleidingsbehoeftes en slaagkansen.

22. De wettelijke basis van de oorspronkelijke gegevensverwerking is:

- de wet van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige bepalingen van de onderwijswetgeving
- de wet van 29 juni 1983 betreffende de leerplicht

³ In dit besluit werd het agentschap "Onderwijsdienstencentrum leerplichtonderwijs" genoemd. De naam werd gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 31 maart 2006.

- Artikel 39 van de bijzondere wet van 16 januari 1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten
- het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997
- het decreet van 28 juni 2002 betreffende gelijke onderwijskansen
- het decreet van 8 juni 2007 betreffende de studiefinanciering van de Vlaamse Gemeenschap
- het decreet van 4 juli 2008 betreffende de werkingsbudgetten in het secundair onderwijs en tot wijziging van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997 wat de werkingsbudgetten betreft

23. AgODi heeft tot taak:

1. het verzorgen van de administratieve en financiële dienstverlening voor scholen;
2. het ondersteunen en informeren van scholen;
3. het nagaan of de middelen correct worden gebruikt;
4. het meewerken aan de realisatie van het beleid en de beleidsevaluatie, in samenwerking met het departement en de andere agentschappen;
5. het bijdragen tot een correcte en tijdige toepassing van de financieringswet.

In de beheersovereenkomst 2011-2015 met de minister⁴ zijn strategische en operationele doelstellingen overeengekomen, zoals "Het agentschap draagt via het ondersteunen van het inschrijvingsrecht en faciliteren van gelijke onderwijskansen bij tot een succesvolle schoolloopbaan van alle leerlingen "(strategische doelstelling 3).

24. Sinds 1994 worden de gegevens op elektronische wijze overgemaakt. Hiervoor is een intense samenwerking opgezet tussen de schoolsoftwareleveranciers en de ICT-afdeling. De scholen brengen de gegevens van de leerlingen in hun zelfgekozen softwarepakket in. Het pakket maakt bestanden aan volgens voorgeschreven richtlijnen. Via de beveiligde internettoepassing webEDISON worden deze bestanden naar de mainframe bij AgODi doorgestuurd. Hiervoor logt het schoolsecretariaat aan via de e-ID of federaal token en worden de bestanden manueel verstuurd.

25. Het project Discimus, dat het kader is voor deze machtigingsaanvraag, wil de onderwijsinstellingen toelaten de inschrijvingsgegevens van hun leerlingen op een directe manier te registreren bij AgODi. Bij het ondertekenen van het pedagogische project en schoolreglement, wat de inschrijving in een school geldig maakt, worden de gegevens ingegeven in het schoolsoftwarepakket, dat onmiddellijk de informatie doorstuurt naar AgODi. Zo heeft AgODi op elk moment zicht op de stand van zaken van de inschrijvingen en kan ze hieruit informatie genereren, bedoeld voor zowel de scholen als het beleid.

⁴ <http://www.bestuurszaken.be/overzicht-beheers-samenwerkings-en-managementovereenkomsten-2011-2015>

Doeleinde van de verdere verwerking:

26. De inschrijving van een (potentiële) leerling in een school wordt doorgegeven aan andere scholen door AgODi voor zover de (potentiële) leerling ook in die andere school of scholen ingeschreven is. Dit gebeurt om een betere inschatting te kunnen maken van de overblijvende capaciteit van de scholen, om afspraken te kunnen maken tussen de scholen voor de aanpak en om de ouders of wettelijke vertegenwoordigers te kunnen contacteren.

27. De inschrijvingen gebeuren meestal voor de aanvang van het schooljaar. We spreken in dit geval van een potentiële leerling, omdat hij op het moment van inschrijven nog geen les volgt aan die school. Daarnaast zijn er ook de inschrijvingen die in de loop van het schooljaar plaatsvinden. Leerlingen die hun studies verderzetten in dezelfde school worden als blijvend ingeschreven beschouwd, zonder een expliciete herinschrijving. In deze machtigingsaanvraag wordt er geen onderscheid gemaakt tussen deze drie vormen van inschrijving, omdat bij elke vorm dubbele inschrijvingen mogelijk zijn.

28. Een van de weigeringsgronden die het schoolbestuur kan inroepen om een leerling niet in te schrijven is capaciteit. Voor het basisonderwijs kan deze weigering op basis van overbezetting op het niveau van de school, vestigingsplaats, kleuter-lager, leerjaar of in voorkomend geval het type buitengewoon onderwijs. Voor het secundair kan dit op basis van een tekort van capaciteit op het niveau van de school, vestigingsplaats, studierichting, administratieve groep (opleidingsonderdeel) of in voorkomend geval het type buitengewoon onderwijs of pedagogische eenheid.

29. Er is een redelijke kans dat een aantal van die leerlingen het schooljaar niet in de eigen school zullen aanvatten. Het is dus van belang dat het schoolbestuur een inschatting kan maken of er op 1 september daadwerkelijk een overschrijding van de capaciteit zal zijn. Wanneer uit contact met de ouders blijkt dat bepaalde leerlingen niet zullen komen opdagen, kan de school nog andere leerlingen inschrijven in de vrijgekomen plaatsen.

30. Als unieke identifier voor de leerling gebruikt AgODi voor de vergelijking het rijksregisternummer (hieronder moet het INSZ worden verstaan), waartoe het nu reeds gemachtigd is. In het kader van de financiering (RR 52/2008) en opvolging van de schoolloopbaan (RR 01/2008) gebeurt er reeds een dergelijke vergelijking op basis van het rijksregisternummer. Er is een aanvraag bij het Sectoraal Comité voor het Rijksregister ingediend, voor een uitbreiding van het gebruik van het rijksregisternummer voor het detecteren van dubbele inschrijvingen in het kader van (dreigende) overbezetting van bepaalde vestigingsplaatsen en/of administratieve groepen.⁵ Het rijksregisternummer wordt niet met de lijst met dubbele inschrijvingen teruggestuurd.

⁵ Voor toegang tot het Rijksregister en het gebruik van het Rijksregisternummer gelden de volgende machtigingen:

- Koninklijk besluit van 5 september 1994 tot regeling van de toegang tot de informatiegegevens en van het gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de afdeling Begroting en Gegevensbeheer en de Administraties Basisonderwijs, Secundair Onderwijs, Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek en Permanente

31. Het schoolbestuur zal dus de lijst met de dubbele inschrijvingen kunnen gebruiken om ouders te contacteren met de vraag of de inschrijving in hun school nog geldig is. Ook kunnen de gegevens eventueel uitgewisseld worden met de andere school of scholen met het oog om aan de ouders gezamenlijk de vraag te stellen of de keuze al definitief is gemaakt. Onder geen beding kan de school deze lijst gebruiken om een inschrijving op eigen initiatief ongedaan te maken, wat zou betekenen dat het recht op vrije schoolkeuze wordt geschonden. Ingeschreven zijn in meerdere scholen is volgens de huidige wetgeving geen weigeringsgrond.

32. De VTC is van oordeel dat de doeleinden in randnummer 26 e.v. welbepaald en uitdrukkelijk omschreven zijn in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

33. Aangaande de vereiste van verenigbaarheid met het oorspronkelijk doeleinde, wijst de VTC erop dat de geplande verwerkingen, bestaan uit latere verwerkingen van gegevens die oorspronkelijk voor andere doeleinden werden verwerkt. De rechtmatigheid van deze latere verwerkingen is aldus afhankelijk van hun verenigbaarheid met de oorspronkelijke verwerking.

34. Overeenkomstig artikel 4, §2, WVP, mogen persoonsgegevens immers niet verder worden verwerkt op een wijze die, rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

35. Uitgaande van het oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking, namelijk de inschrijving van een leerling in een onderwijsinstelling, kunnen de leerlingen en hun ouders of andere wettelijke vertegenwoordigers redelijkerwijze verwachten dat er bij het beoordelen van de capaciteit van een school gekeken wordt naar mogelijke dubbele inschrijvingen in een andere school.

36. Er kan dus geoordeeld worden dat het doeleinde van de latere verwerking verenigbaar is met deze van de oorspronkelijke verwerking

37. Het is anderzijds toch gepast om ook na te gaan of dit nieuwe doeleinde wel degelijk een wettelijke grond heeft. De wettelijke grond voor het toekomstige doeleinde is zoals aangegeven door de aanvragers te vinden in artikel III.8 van het decreet van 28 juni 2002 betreffende de gelijke onderwijskansen:

vorming van het departement Onderwijs van het ministerie van de Vlaamse Gemeenschap en tot gebruik van het identificatienummer van het Rijksregister van de natuurlijke personen in hoofde van de schooldirecties

- Beraadslaging RR 52/2008 http://www.privacycommission.be/nl/docs/RR-RN/2008/beraadslaging_RR_052_2008.pdf
- Beraadslaging RR 01/2008 http://www.privacycommission.be/nl/docs/RR-RN/2008/beraadslaging_RR_001_2008.pdf
- Beraadslaging RR 25/2007

Deze machtigingen moeten verder aangevuld worden, zoals aangeduid door de aanvragers in de bijlage "opzet" van de huidige machtigingsaanvraag.

Art. III.8. § 1. Een inrichtende macht kan elke bijkomende inschrijving weigeren wanneer omwille van materiële omstandigheden de capaciteit overschreden wordt.

§ 2. De inrichtende macht bepaalt autonoom tot op welk niveau ze de in § 1 bepaalde weigeringsgrond wil toepassen. De weigeringsgrond kan toegepast worden:

- in het gewoon basisonderwijs: op het niveau van de school, van de vestigingsplaats, het niveau kleuteronderwijs, het niveau lager onderwijs, het niveau van het leerjaar of van de leerlingengroep, zoals gedefinieerd in artikel 3, 28°, van het decreet basisonderwijs van 25 februari 1997;

- in het buitengewoon basisonderwijs: op het niveau van de school, van de vestigingsplaats, het niveau kleuteronderwijs, het niveau lager onderwijs en voor elk type afzonderlijk;

- in het gewoon voltijds secundair onderwijs: op het niveau van de school, van de vestigingsplaatsen, het studiegebied of de administratieve groep;

- in het buitengewoon secundair onderwijs: op het niveau van de school, van de vestigingsplaats, op het niveau van een opleidingsvorm, een type, een administratieve groep en de pedagogische eenheid, zoals bepaald in artikel 11 van het koninklijk besluit van 28 juni 1978 houdende de omschrijving van de types en de organisatie van het buitengewoon onderwijs en vaststellende de toelatings- en behoudsvoorwaarden in de diverse niveaus van het buitengewoon onderwijs. Binnen opleidingsvorm 3 kan het eveneens toegepast worden op het niveau van een opleiding. Voor opleidingsvorm 4 gelden dezelfde principes als voor het gewoon secundair onderwijs.

- in het deeltijds beroepssecundair onderwijs en in de leertijd: op het niveau van het centrum, de vestigingsplaats of de opleiding."

38. Het toekomstige doel is rechtmatig te noemen.

39. Niettemin moet wel rekening worden gehouden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (zie onder B.3 en B.5)

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

40. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, terzake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

41. De mededeling van de volgende gegevens betreffende de (potentiële) leerlingen wordt gevraagd:

Identificatiegegevens

Unieke Identifier Leerling
(*unieke sleutel van de leerling door het softwarepakket van de school gegenereerd*)

Dit gegeven is nodig om de leerlingen die dubbel ingeschreven zijn te identificeren binnen het eigen softwarepakket. De leerlingen krijgen pas na de eerste inschrijving in de school een unieke identifier.

Unieke Identificator Inschrijving in Administratieve Groep Eigen School (<i>unieke sleutel van de inschrijving in de school door het softwarepakket gegenereerd</i>)	Dit gegeven is nodig om te kunnen koppelen aan de vestigingsplaatsen en de administratieve groep ⁶ van de inschrijving in de eigen school
Instellingsnummer Andere Instelling Hoofdstructuur ⁷ Andere Instelling	De identificatie van de andere school is noodzakelijk. De scholen kunnen op die manier contact opnemen met de andere scholen en overleggen om eventueel een gezamenlijke actie te nemen.
Periode	
Start Overlappende Periode Andere instelling	Dit gegeven is nodig om te weten welke de periode van dubbele inschrijving is.
Einde Overlappende Periode Andere instelling	Dit gegeven is nodig om te weten welke de periode van dubbele inschrijving is.

42. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant, evenredig en niet buitensporig voor de doeleinden, vermeld in randnummer 26 e.v.

43. De VTC wijst er op dat de onderwijsinstellingen die hier de gegevens krijgen zelf de bron zijn van deze gegevens die ze eerst aan AgODi hebben bezorgd. Zie hiervoor de beschrijving onder punt B1 en de bijlage "opzet" bij de aanvraag. Deze gegevensstroom is ook onderworpen aan de verplichting tot voorafgaande machtiging.⁸ AgODi wordt daarom aangespoord om de nodige stappen te ondernemen om hiervoor een machtigingsaanvraag in te dienen samen met de betrokken onderwijsinstellingen.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

44. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

45. Voor de gegevens die op de lijst van dubbele inschrijvingen staan is de bewaringstermijn telkens tot het einde van het schooljaar.

⁶ Een "administratieve groep"(AG) is een entiteit binnen de onderwijsstructuur, geïdentificeerd door een uniek nummer, dat door de administratie wordt toegekend. De AG bepaalt welke studie een leerling, cursist, student in een bepaald(e) schooljaar/referteperiode volgt. Een AG kan een opleiding, studiegebied, leerjaar zijn:

vb. in het basisonderwijs: kleuteronderwijs, 1ste, 2de, 3de ,... leerjaar van het lager onderwijs

vb. in het secundair: 2de leerjaar van de 2de graad (= 4de jaar) in het technisch secundair onderwijs richting handel talen

⁷ Een "hoofdstructuur" is een administratieve code van drie cijfers met de volgende kenmerken:

- 1e karakter van de code: het onderwijsniveau (1= kleuteronderwijs; 2 = lager onderwijs; 3 = secundair onderwijs),

- 2e karakter van de code: het soort onderwijs (1=gewoon; 2 = buitengewoon)

- 3e karakter van de code: het soort programma (1=voltijds; 2 = deeltijds).

⁸ Dit geldt voor zover het om een onderwijsinstelling gaat die valt onder het begrip "instantie" als bedoeld in artikel 2, 10° van het egov-decreet (zie voetnoot 2).

46. De VTC kan akkoord gaan met deze bewaringstermijnen.

B.2.3. Frequentie van de toegang en de duur van de machtiging

47. De gegevens zullen permanent worden opgevraagd:

De Discimus-databank geeft realtime informatie over de inschrijvingen. Elke dag kunnen er inschrijvingen bijkomen of geannuleerd worden. De actuele gegevens van de verschillende scholen moeten op basis van het rijksregisternummer permanent kunnen vergeleken worden, zodat de school eventueel onmiddellijk actie kan ondernemen.

48. De machtiging wordt gevraagd voor onbepaalde duur.

De doelstellingen vermeld in randnummer 25 e.v. hebben geen einddatum.

B.2.4. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

49. De gegevens worden ter beschikking gesteld aan:

- het schoolsecretariaat

Het leerlingensecretariaat geeft de gegevens over inschrijvingen door aan AgODi. Zij zullen aan de hand van de gegevens de ouders kunnen contacteren om te vragen of zij al een beslissing omtrent de definitieve schoolkeuze genomen hebben. Wanneer dubbel ingeschreven leerlingen niet komen opdagen, kunnen zij ook de andere scholen waar de leerling was ingeschreven contacteren om te bevestigen dat deze daar naar school gaat. Het aantal mensen op een leerlingensecretariaat varieert uiteraard naargelang van de grootte van de school. Dit gaat van één persoon die de leerlingenadministratie voor meerdere scholen doet tot een vijftal personen voor een bepaalde school. Medewerkers van het leerlingensecretariaat kunnen gegevens over de inschrijvingen in hun eigen school wijzigen, zij hebben hiervoor lees- en schrijfrechten.

- de LOP-deskundigen

Een lokaal overlegplatform (LOP) brengt onderwijsverstrekkers en vertegenwoordigers van diverse actoren in een gemeente of regio met als doel gelijke onderwijskansen van jongeren te bevorderen. Een LOP is een regionaal samenwerkingsverband dat binnen een LOP-gebied de volgende partners samenbrengt: directies en inrichtende machten van scholen en CLB's, schoolpersoneel, ouders en leerlingen, organisaties van alloctonen en armen, integratiecentra, onthaalbureaus en schoolopbouwwerk.

Een LOP heeft naast een onderzoeks- en adviesopdracht ook een bemiddelende en ondersteunende rol in de realisatie van het inschrijvingsrecht. In elk LOP is er een bemiddelingscel die kan helpen als een school een kind weigert.

Het maken van afspraken over het inschrijvingsrecht en het ontwikkelen van instrumenten om dubbele inschrijvingen te voorkomen behoort tot de decretale taken van het LOP. Het doorgeven van de gegevens over de dubbele inschrijvingen aan de LOP-deskundigen past dan ook binnen dit kader. Individuele gegevens worden nooit aan het LOP gegeven, maar wel aan de LOP-deskundige. Dit is een ambtenaar van AgODi. Momenteel zijn er 32 LOP-deskundigen in dienst van AgODi. De LOP-deskundigen hebben enkel leesrechten.

- de schoolbeheerteams

Een schoolbeheerteam bestaat uit ambtenaren van AgODi die voor een bepaalde regio de administratieve dossiers inzake oprichtingen van scholen, de omkadering, werkingstoelagen,... opvolgen. Ze volgen tevens de leerlingengegevens op die de onderwijsinstellingen naar AgODi sturen. Ze zijn ook verantwoordelijk voor de opvolging van de leerplicht van de leerlingen en behandelen ook specifieke leerlingendossiers af (bv. problematische afwezigheden).

De schoolbeheerteams volgen het doorgeven van leerlingengegevens aan AgODi op. Samen met de afdeling ICT staan zij ook in voor de kwaliteitscontrole van de gegevens. Zij hebben enkel leesrechten. De schoolbeheerteams maken deel uit van de afdeling scholen secundair onderwijs en DKO binnen AgODi. Deze afdeling telt 53 personeelsleden.

- de ICT-diensten

50. De VTC stelt vast dat redelijk veel personen toegang hebben tot deze gegevens. Gezien de aard van de gegevens (bv. geen leerlingkenmerken, geen rijksregisternummer) is dit geen probleem, maar er moet voor gezorgd worden dat de toegang tot de bedoelde lijsten maar kan binnen het kader van de dubbele inschrijvingen, voor de taken en het werkgebied waar iedere betrokkene voor bevoegd is.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

51. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

52. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de

verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

53. De ouders zullen vóór het ondertekenen van het pedagogisch project in kennis worden gesteld dat na de inschrijving de gegevens naar AgODi worden gestuurd en dat alle scholen waar de leerling is ingeschreven zullen kunnen nagaan welke deze scholen zijn.

54. Deze mogelijkheden en beperkingen van de lijst zullen worden opgenomen in de omzendbrief rond Discimus en dubbele inschrijvingen, die naar alle scholen wordt verstuurd en op internet wordt gepubliceerd. Een ontwerp van omzendbrief is als bijlage bij deze aanvraag bijgevoegd. Ook zullen initiatieven ondernomen worden om specifieke informatie voor ouders omtrent dubbele inschrijvingen te verspreiden (bv. via een webpagina en Klasse voor Ouders).

55. De VTC gaat akkoord met deze geplande vormen van informatieverstrekking.

B.4 EXTERNE VERWERKER

56. HB Belgacom is externe verwerker voor AgODi.

57. De onderwijsinstellingen werken met een beperkt aantal dienstenleveranciers waarvan de namen bezorgd werden aan de VTC.

58. De VTC herinnert er aan dat ingeval van onderaanneming, de privacywet aan iedere verantwoordelijke voor de verwerking oplegt om zijn relatie met externe verwerker te omkaderen met een overeenkomst die voldoet aan de voorschriften van artikel 16, §1, WVP.

B.5. BEVEILIGING

59. Het Ministerie Onderwijs en Vorming beschikt over een goedgekeurd veiligheidsbeleid en veiligheidsplan. Het veiligheidsbeleid, dat ook dat van AgODi is, werd gescreend naar aanleiding van machtigingsdossiers, ingediend bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid, Afdeling Sociale Zekerheid, bij het

Sectoraal Comité voor de Federale Overheid en bij het Sectoraal Comité van het Rijksregister⁹. Hierbij werden echter wel opmerkingen gemaakt en de VTC vraagt dat deze opmerkingen worden nageleefd. Voor Discimus heeft AgODI een bijkomende uitleg over de beveiliging aan het dossier toegevoegd die gedeeltelijk aan deze opmerkingen tegemoetkomt.

60. De veiligheidsconsulent van het Beleidsdomein Onderwijs en Vorming en is als dusdanig al gekend bij het Sectoraal Comité van de Sociale Zekerheid en van de Gezondheid en de VTC. De veiligheidsconsulent zal ook optreden als aanspreekingspunt voor het veiligheidsbeleid in de onderwijsinstellingen.

61. Momenteel beschikken de onderwijsinstellingen nog niet over een veiligheidsbeleid en veiligheidsplan. Daarom heeft Onderwijs en Vorming een werkgroep opgericht die een generiek veiligheidsbeleid heeft opgesteld voor de onderwijsinstellingen dat door de instellingen verder moet worden aangevuld naargelang hun specifieke situatie en werking.

62. De concrete maatregelen om een optimale veiligheid te bereiken zullen worden vertaald als controle- en actiepunten in een veiligheidsplan. Zowel voor het aanvullen van het veiligheidsbeleid als voor het opstellen van een veiligheidsplan (waarin de concrete acties beschreven staan die prioritair moeten aangepakt worden) zorgt Onderwijs en Vorming voor de nodige ondersteuning. De nodige communicatieacties en infosessies¹⁰ zullen hiervoor opgezet worden, met de steun van het AgODi. Niet alle maatregelen uit het veiligheidsbeleid kunnen meteen uitgevoerd worden. Daarom zal men de juiste prioriteiten stellen voor het uitvoeren van de nodige acties en deze in een realistisch tijds kader gieten waardoor het veiligheidsplan de facto een meerjarenplan wordt.

63. De auditering van de veiligheidsplannen van de onderwijsinstellingen en de controle op de uitvoer ervan, zal door externe en erkende veiligheidsconsulenten gebeuren. Onderwijs en Vorming zal voor de pool aan veiligheidsconsulenten, die voor deze auditering noodzakelijk is, een overheidsopdracht uitschrijven waarop de intekenaars een bepaald volume aan manuren veiligheidsconsulentschap aanbieden voor een bepaalde prijs. De onderwijsinstellingen kunnen hiervan dan afnemer worden.

64. De VTC beoordeelt de ondersteuning voor het ontwikkelen van een beleid rond informatieveiligheid bij de onderwijsinstellingen van het basis en secundair onderwijs vanuit AgODi en vanuit het Ministerie Onderwijs en Vorming als zeer positief. De VTC bevestigt dat een veiligheidsbeleid en vooral een bewustwording van de sector een proces van vele stappen is. De VTC vraagt AgODi haar een concreet stappenplan met prioriteiten en realistisch tijds kader voor te leggen tegen 1 november 2012.

⁹ Beraadslaging nr.09/12 van 3 maart 2009 van het Sectoraal comité van de Sociale Zekerheid en de Gezondheid, afdeling "Sociale Zekerheid", beraadslaging FO nr. 03/2009 van 19 februari 2009 van het sectoraal comité voor de Federale Overheid en beraadslaging RR nr. 52/2008 van 10 december 2008 van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

Zie ook beraadslaging VTC nr. 04/2011 van 23 februari 2011 i.v.m. LED voor AKOV.

¹⁰ De VTC is reeds uitgenodigd geweest tot het bijwonen van een van deze infosessies.

65. De VTC merkt op dat een dergelijke bewustwording enkel mogelijk is door de sector vanaf het begin te betrekken. Het is dan ook noodzakelijk dat de 'werkgroep veiligheidsbeleid' die men wil oprichten ook bestaat uit afgevaardigden van de onderwijsinstellingen. Praktisch beschouwd hoeven deze afgevaardigden niet allen fysiek samen te komen. Men kan hen ook informeren door het verspreiden van documentatie.

66. De VTC is van oordeel dat voor de werking van deze werkgroep elke onderwijsinstelling iemand dient aan te duiden die de taken van veiligheidsconsulent zal opnemen. Deze persoon hoeft niet meteen een erkend veiligheidsconsulent te zijn, daar voorzien wordt in ondersteuning vanuit AgODi en het Ministerie Onderwijs en Vorming, maar dient te fungeren als aanspreekpunt. De VTC bepaalt dat de machtiging zal worden opgeschort voor de onderwijsinstellingen die op 1 november 2012 geen kandidaat-veiligheidsconsulent hebben aangeduid en meegedeeld aan AgODi.

IV. BESLUIT

67. De VTC machtigt AgODi, de persoonsgegevens mee te delen aan de onderwijsinstellingen voor het doeleinde, vermeld in randnummer 26 e.v., onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging.

68. De VTC bepaalt dat AgODi, haar een concreet stappenplan voorlegt met prioriteiten en realistisch tijds kader m.b.t. het invoeren van een veiligheidsbeleid en veiligheidsplan bij de onderwijsinstellingen tegen 1 november 2012.

69. De VTC bepaalt dat AgODi, haar tegen 1 november 2012 een lijst bezorgt van de kandidaat-veiligheidsconsulenten van alle onderwijsinstellingen.

70. De VTC stelt dat deze machtiging van rechtswege wordt opgeschort op 1 november 2012 voor de onderwijsinstellingen die op dat moment geen kandidaat-veiligheidsconsulent hebben aangeduid en meegedeeld aan AgODi.

De Voorzitter,
Willem Debeuckelaere